

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 3201/2021
15.12.2021. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Звездане Лутовац председника већа, Драгане Маринковић и Иване Рађеновић, чланова већа, у парници тужиље АА из ..., чији је пуномоћник Драгољуб Палевић, адвокат из ..., против туженог Клиничког центра Србије Београд, са седиштем у Београду, чији је заступник Државно правобранилаштво, ради поништаја решења и утврђења, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Београду Гж1 1522/2021 од 10.06.2021. године, у седници већа одржаној 15.12.2021. године, донео је

ПРЕСУДУ

УСВАЈА СЕ ревизија туженог и **ПРЕИНАЧУЈУ** пресуда Апелационог суда у Београду Гж1 1522/2021 од 10.06.2021. године и пресуда Првог основног суда у Београду П1 1107/19 од 09.12.2020. године, у усвајајућем делу и одлука о трошковима поступка, тако што се **ОДБИЈА** као неоснован тужбени захтев тужиље којим је тражила да се утврди да је код туженог засновала радни однос на неодређено време од 28.02.2019. године, што би тужени био дужан да призна и да се поништи као незаконито решење туженог о престанку уговора о привременим и повременом пословима број .. од 10.07.2019. године, као и захтев тужиље за накнаду трошкова поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужиља да туженом накнади трошкове ревизијског поступка у износу од 33.000,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема отправка ове пресуде.

Образложење

Пресудом Првог основног суда у Београду П1 1107/19 од 09.12.2020. године, ставом првим изреке дозвољено је објективно преиначење тужбе као у поднеску од 21.08.2019. године и на рочишту од 09.12.2020. године. Ставом другим изреке усвојен је тужбени захтев и утврђено да је тужиља код туженог засновала радни однос на неодређено време дана 28.02.2019. године, што је тужени дужан да призна. Ставом трећим изреке одбачена је тужба тужиље у делу захтева којим је тражено да се тужени обавезе да са тужиљом закључи уговор о раду на неодређено време. Ставом четвртим изреке усвојен је тужбени захтев и поништено као незаконито решење туженог о престанку уговора о привременим и повременом пословима број .. од 10.07.2019. године. Ставом петим изреке обавезан је тужени да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 169.875,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Београду Гж1 1522/2021 од 10.06.2021. године, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена првостепена пресуда у ставовима првом, другом, четвртом и петом изреке.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права и битне повреде одредаба парничног поступка.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду на основу члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 72/11...18/20) и утврдио да је ревизија туженог основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП на коју Врховни касациони суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању тужила је са туженим закључила Уговор о раду на одређено време бр. .. од 21.01.2017. године за период рада од 21.02.2017. године до 21.08.2017.године, ради обављања послова ... у Одељењу ..., а на основу Одлуке о распоређивању запослених Службе за ..., због потребе посла. По истеку овог уговора тужила је са истим послодавцем, из истог разлога, ради обављања истих послова закључила више уговора о раду на одређено време и то Уговор о раду бр. .. од 29.08.2017.године за период рада од 29.08.2017.године до 28.02.2018.године, Уговор о раду бр. .. од 28.02.2018.године за период рада од 01.03.2018.године до 31.08.2018.године, Уговор о раду бр. .. од 31.08.2018.године за период рада од 01.09.2018.године до 10.02.2019.године. Тужени послодавац је након истека рока на који је засниван радни однос на одређено време, у односу на сваки појединачно закључен уговор о раду доносио решења о престанку радног односа, која тужила није оспоравала. Након истека последњег уговора о раду на одређено време, тужила је са туженим закључила Уговор о обављању привремених и повремених послова бр. .. од 12.02.2019. године за период рада од 13.02.2019. године до 13.08.2019. године ради обављања послова сарадника ..., затим Уговор о обављању привремених и повремених послова бр. .. од 12.08.2019.године, ради обављања послова сарадника ..., за период од 14.08.2019.године до 31.12.2019.године са прецизно дефинисаним описом послова и Уговор о обављању привремених и повремених послова бр. .. од 27.12.2019.године ради обављања послова сарадник ... за период од 01.01.2020.године до 30.06.2020.године и уговореном одредбом да ће извршилац посла ефективно радити најдуже 120 радних дана у календарској години. Оспореним решењем туженог бр. .. од 10.07.2019.године, утврђен је престанак уговора о обављању привремених и повремених послова бр. .. од 12.02.2019.године, због истека рока на који је заснован. Након доношења наведеног решења о престанку радног односа, тужила је закључила још два уговора о привременим и повременим пословима на основу којих је и даље радно ангажована од стране туженог на пословима који су систематизовани актом о унутрашњој организацији и систематизацији послова.

Полазећи од овако утврђеног чињеничног стања нижестепени судови су закључили да је тужила у периоду од 21.02.2017. године до 30.06.2020.године, на основу више sukcesивно закључених уговора о раду на одређено време и више закључених уговора о привременим и повременим пословима чију природу не одређује негов назив, већ суштина правног односа који је њиме заснован у смислу члана 66. тачка 2. ЗОО, обављала код туженог исте послове који су систематизовани актом

послодавца и који се обављају стално и континуирано у оквиру делатности послодавца, у трајању дужем од 24 месеца (са прекидима краћим од 30 дана), те је дошло до преображаја радног односа на одређено време у радни однос на неодређено време применом одредбе члана 37. став 6. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 24/05... 75/2014), при том имајући у виду да донета решења о престанку радног односа имају деклараторани карактер којим се само констатује истек рока на који су уговори закључени. Зато је поништено као незаконито и решење о престанку уговора о обављању привремених и повремених послова бр. .. од 12.02.2019. године.

По оцени Врховног касационог суда основано се ревизијом туженог указује да су нижестепени судови погрешно применили материјално право.

Према члану 37. Закона о раду („Службени гласник РС“ број 24/05, 61/05, 54/09, 32/2013, 75/2014, 13/2017, 113/2017 и 95/2018) уговор о раду може да се закључи на одређено време за заснивање радног односа чије је трајање унапред одређено објективним разлозима који су оправдани роком или извршењем одређеног посла или наступањем одређеног догађаја, за време трајања тих потреба (став 1.), односно да послодавац може закључити један или више уговора о раду из става 1. овог члана на основу којих се радни однос са истим запосленим заснива за период који са прекидима или без прекида не може бити дужи од 24 месеца (став 2.), да се прекид краћи од 30 дана не сматра прекидом из става 2. (став 3.) и да ако је уговор о раду на одређено време закључен супротно одредбама тог закона или ако запослени остане да ради код послодавца најмање 5 радних дана по истеку времена за које је уговор закључен, сматра се да је радни однос заснован на неодређено време (став 6.).

Тужени је установа која по члану 2. став 1. тачка 5, 7. и 8. Закона о буџетском систему, спада у кориснике јавних средстава, па се у односу на њу примењују одредбе и тог закона. Законом о изменама и допунама тог Закона („Службени гласник РС“ број 108/2013 од 06.12.2013. године) у члану 27е додати су нови ставови 34. и 35. којима је прописано да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места до 31.12.2015. године, а изузетно од тог става радни однос са новим лицима може се засновати уз сагласност тела Владе, на предлог надлежног министарства, односно другог надлежног органа, уз претходно прибављено мишљење министарства. Поступак за прибављање сагласности прописан је Уредбом о поступку за прибављање сагласности за ново запошљавање и додатно радно ангажовање код корисника јавних средстава („Службени гласник РС „ бр. 113/2013, 21/2014, 118/2014, 22/2015 и 59/2015). Наведена одредба члана 27е став 34. Закона, новелирана је каснијим изменама и допунама („Службени гласник РС“ број 142/2014 од 25. 12. 2014. године, 103/2015 од 14.12.2015. године, 99/2016 од 12.12.2016. године, 113/2017 од 17.12.2017. године, 95/2018 од 08.12.2018. године, 31/2019 од 29.04.2019. године, 72/2019 од 07.10.2019 године и 149/2020 од 11.12.2020. године), тако да корисници јавних средстава не могу заснивати радни однос са новим лицима ради попуњавања слободних односно упражњених радних места до 31. децембра 2020. године. Чланом 105. наведеног закона прописано је да ако су одредбе других закона, односно прописа у супротности са овим законом, примењују се одредбе овог закона.

Нижестепени судови су одлучујући о захтеву тужиље применили одредбе Закона о раду, међутим нису имали у виду да се у односу на туженог, као корисника јавних средстава, примењује и Закон о буџетском систему.

Наведене одредбе Закона о буџетском систему којима је прописана забрана заснивања радног односа са новим лицем, ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места су *lex specialis* у односу на одредбе Закона о раду којима се прописују услови за преображај радног односа на одређено време у радни однос на неодређено време, што произилази из одредбе члана 105. тог закона. Код утврђеног да је тужиља на основу више сукцесивно закључених уговора о раду на одређено време и уговора о привременим и повременим пословима, обављала исте послове у периоду од 21.02.2017. године, до 30.06.2020. године, то се у конкретном случају имају применити наведене одредбе Закона о буџетском систему, којима је било забрањено запошљавање нових лица у јавном сектору ради попуњавања слободних, односно упражњених радних места осим у изузетним случајевима уз сагласност надлежног органа Владе.

Како из утврђеног чињеничног стања не произилази постојање сагласности надлежног министарства за заснивање радног односа, то супротно закључку нижестепених судова није било услова да радни однос тужиоца на одређено време по сили закона прерасте у радни однос на неодређено време, па је из наведених разлога Врховни касациони суд преиначио нижестепене одлуке и одбио као неоснован тужбени захтев.

Тужени је успео у поступку по ревизији, па му на основу чланова 165. став 2, у вези члана 153. став 1, 154, 163. став 2. и 162. ЗПП, припадају одређени трошкови за састав ревизије у износу од 33.000,00 динара, према важећој АТ.

На основу члана 416. став 1. ЗПП Врховни касациони суд је одлучио као у изреци.

Председник већа - судија
Звездана Лутовац, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић